

Dział 2. Składniki wynagrodzeń – brutto (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. zł ^{a)}	
0		1	
Wynagrodzenia osobowe ^{b)}		1	<input type="text"/>
Z wiersza 1	za pracę w godzinach nadliczbowych	2	<input type="text"/>
	osób wykonujących pracę nakładczą	3	<input type="text"/>
	pracowników obcych	3a	<input type="text"/>
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach		4	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		4a	<input type="text"/>
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej		5	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		5a	<input type="text"/>
Wynagrodzenia z tytułu umowy-zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe)		6	<input type="text"/>
Honoraria		7	<input type="text"/>
w tym honoraria wynikające z umowy o pracę (bez pracowników obcych)		7a	<input type="text"/>
Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne		8	<input type="text"/>

^{a)} Łącznie z wypłatami dla pracowników obcych, tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, np. dla byłych pracowników oraz osób zatrudnionych poza granicami kraju. ^{b)} Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą, bez wynagrodzeń osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 2a. Zaległości w wypłacie wynagrodzeń – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem ^{b)}	
0		1	
Liczba osób ^{a)} , wobec których wystąpiły zaległości w wypłacie wynagrodzeń ogółem		1	<input type="text"/>
Wysokość zaległości w wypłacie wynagrodzeń w tys. zł – ogółem (z jednym znakiem po przecinku)		2	<input type="text"/>

^{a)} Bez przeliczania na pełne etaty ^{b)} Zaległości płacowe to wynagrodzenia, które nie zostały wypłacone w terminie ustalonym zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.). Należy wykazać zaległości płacowe w stosunku do osób, z którymi trwa stosunek pracy, jak również w stosunku do osób niebędących pracownikami jednostki sprawozdawczej, np. były pracownik lub osoba zatrudniona na umowę-zlecenie.

Dział 3. Czas pracy (w tys. godzin z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		Ogółem	
0		1	
Czas faktycznie przepracowany ogółem		1	<input type="text"/>
w tym w godzinach nadliczbowych		2	<input type="text"/>
Czas nieprzepracowany ogółem ^{a)}		3	<input type="text"/>

^{a)} Bez dni wolnych.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pracujący ogółem	01		
Pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy^{a)} (suma wierszy od 03+05+07 do 10)	02		
Pełnozatrudnieni	03		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	04		
Niepełnozatrudnieni	05		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	06		
Właściciele, współwłaściciele ^{b)} łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin	07		
Osoby wykonujące pracę nakładczą	08		
Agenci ^{c)} (bez sołtysów)	09		
Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej	10		
Z wiersza 02	pracujący w porze nocnej ^{d)}	11	
	niepełnosprawni	12	
	cudzoziemcy	13	
	emeryci i renciści	14	
	pracownicy zatrudnieni w formie telepracy	15	

Dodatkowe informacje

Pracownicy udostępnieni (zatrudnieni) przez agencję pracy tymczasowej	16		
Pracownicy zatrudnieni na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę	17		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę-zlecenie lub umowę o dzieło, a które nie są nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	18		

^{a)} Na podstawie oświadczenia pracującego. ^{b)} Z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce. ^{c)} Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz z osobami zatrudnionymi przez agentów. ^{d)} Należy podać liczbę osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pełnozatrudnieni w dniu 31 XII 2009 r.^{a)}	01		
Przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego^{b)} (suma wierszy 03+08+10+11)	02		
osoby podejmujące pracę po raz pierwszy	03		
Z wiersza 03 absolwenci	szkół wyższych	04	
	szkół policealnych i średnich zawodowych	05	
	liceów ogólnokształcących	06	
	szkół zasadniczych	07	
osoby poprzednio pracujące	08		
w tym osoby, u których przerwa w pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc	09		
osoby, które powróciły z urlopów wychowawczych	10		
pozostali przyjęci do pracy	11		
Z wiersza 02	osoby skierowane do pracy przez powiatowe urzędy pracy	12	

^{a)} Informacje w wierszach 01+02-13+23-24 powinny być zgodne z działem 4 wiersz 03. ^{b)} Łącznie z pracownikami powracającymi do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące, np. z urlopów wychowawczych, bezpłatnych, rehabilitacji oraz z powodu zawieszenia renty lub emerytury.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy (dokończenie)

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego (suma wierszy 14+16+17+18+19+20+21+22)	13	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę	14	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w tym z przyczyn nie dotyczących pracowników	15	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracownika	16	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z powodu niezdolności do pracy i rehabilitacji	17	<input type="text"/>	<input type="text"/>
przeniesieni na emeryturę	18	<input type="text"/>	<input type="text"/>
na mocy porozumienia stron	19	<input type="text"/>	<input type="text"/>
osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze	20	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni	21	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z innych przyczyn (np. przebywający na urloпах bezpłatnych, porzucenie pracy)	22	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dodatkowe informacje

Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z niepełnego na pełny	23	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z pełnego na niepełny	24	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy (według faktycznego miejsca pracy). Stan w dniu 31 XII

Nazwy miast ^{a)} , gmin i województw	1-miasto 2-wieś ^{c)}	Symbol		Ogółem	w tym kobiety
		terytorialny	rodzaju działalności		
Opis rodzaju działalności ^{b)}	0	1	2	1	2
Ogółem (dział 4 wiersz 02)	01	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

^{a)} Wymienić (po „Ogółem”) nazwy miast (dzielnic, delegatur), gmin i województw. W przypadku gmin miejsko-wiejskich, podać w odrębnych wierszach pracujących w mieście i pracujących na wsi. ^{b)} Jeżeli w tej samej miejscowości występują jednostki prowadzące różne rodzaje działalności, należy je wpisać oddzielnie. ^{c)} Wpisać właściwy symbol (1 lub 2).

Dział 7. Szkolenia zawodowe

Czy w 2010 r. osoby pracujące w przedsiębiorstwie brały udział w szkoleniach zawodowych, wcześniej zaplanowanych i sfinansowanych w całości lub w części przez przedsiębiorstwo (bez względu na to, czy były one zorganizowane wewnętrznie, czy przez podmioty zewnętrzne)?	☐ 1 tak
	☐ 2 nie

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

PODPISY NA PIERWSZEJ STRONIE

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA Z-06

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W rubryce 1 wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, **po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty**, (z jednym znakiem po przecinku), tj.:

1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również:

- osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;

2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), żołnierzy, skazanych.

Do zatrudnionych **zalicza się** także osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

W zatrudnieniu należy **uwzględnić** cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69. poz. 415, z późn. zm.).

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie). Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce. W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować **metodę średniej arytmetycznej** ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urloпах bezpłatnych nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych urlopów. Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć **metodą uproszczoną**, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub **metodą średniej chronologicznej**, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca podzielonej przez dwa. Przy zastosowaniu tych metod nie należy ujmować osób, które korzystały z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 14 dni.

Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonych w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

W rubryce 1 wierszu 1 należy podać przeciętne zatrudnienie ogółem **bez** osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów oraz zatrudnionych poza granicami kraju.

W rubryce 2 wykorzystując szczegółowy załącznik do objaśnień do sprawozdawczości z zatrudnienia i wynagrodzeń „**Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.**” (zaktualizowany w 2003 r. i 2005 r.), podaje się wynagrodzenia osobowe brutto niezależnie od źródeł

finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Pracy, Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W wierszu 1 rubryce 2 należy wykazać również honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników wynikające z umowy o pracę. **Uwzględnia się** również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

Do wynagrodzeń wykazanych za dany okres sprawozdawczy **wlicza się** należności za prace wykonane lub zakończone w tym okresie oraz za prace wykonane w ubiegłych okresach, rozliczone do terminu zamykającego dany okres sprawozdawczy. **Za termin zamykający okres sprawozdawczy uważa się obowiązujący termin sporządzenia sprawozdania na formularzu Z-06.** Należności rozliczone po tym terminie wlicza się do wynagrodzeń za następny rok sprawozdawczy.

Dane dotyczące wynagrodzeń **podaje się** w ujęciu brutto, **bez** potrąceń obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacanych przez ubezpieczonych oraz zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W wierszu 3 rubryce 2 należy wykazać tylko wynagrodzenia wypłacone w złotych, bez uwzględniania wynagrodzeń wypłacanych w walutach obcych pracownikom zatrudnionym poza granicami kraju na rzecz jednostki sprawozdawczej.

Dział 2. Składniki wynagrodzeń brutto

W wierszu 2 należy podać, wyodrębnione z wiersza 1, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych zatrudnionych ogółem, które obejmują:

1) wynagrodzenia wynikające z podstawowych zasad wynagradzania (stawek godzinowych, miesięcznych, akordowych, prowizyjnych) łącznie z dopłatami, dodatkami i innymi wypłatami z tytułu pracy przewidzianymi w układach zbiorowych pracy lub innych przepisach o wynagrodzeniach:

- za pracę przekraczającą dobową i tygodniową normę czasu pracy oraz za nadliczbową pracę w niedziele i ustawowe dni świąteczne wolne od pracy,
- za pracę w dodatkowych dniach wolnych od pracy,
- za dyżury zakładowe, pracę w pomocy doraźnej, godziny nadliczbowe i ponadwymiarowe - w odniesieniu do Sekcji Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna;

2) zryczałtowane wynagrodzenia za wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków objętych umową o pracę w czasie przekraczającym obowiązującą normę czasu pracy.

Do wynagrodzeń za godziny nadliczbowe **nie należy zaliczać** wynagrodzeń wypłaconych pracownikom na podstawie odrębnej umowy o pracę, tj. dodatkowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W wierszu 4 nie należy wykazywać wypłat dla pracowników z funduszu nagród tworzonego z osobowego funduszu płac - wypłaty te należy ująć w wierszu 1.

W wierszu 5 należy wykazać dodatkowe wynagrodzenia roczne wyłącznie dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 3. Czas pracy

W dziale 3 należy podać roczny czas pracy zatrudnionych ogółem wykazanych w dziale 1, wiersz 1 rubr. 1.

W wierszu 1 należy podać czas pracy faktycznie przepracowany, tj. sumę godzin przepracowanych (w godzinach normalnych i nadliczbowych). Czas przepracowany w godzinach normalnych jest to czas przepracowany w obowiązującym daną grupę pracowników wymiarze czasu pracy.

W wierszu 2 czas przepracowany w godzinach nadliczbowych jest to czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych i godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz godziny ponadwymiarowe nauczycieli należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

W wierszu 3 należy wykazać czas nieprzepracowany ogółem, tj. tę część normatywnego czasu pracy, w ciągu którego zatrudniony był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej, bez względu na powód, np.: niezdolność do pracy spowodowana chorobą lub sprawowanie opieki nad chorym członkiem rodziny, potwierdzone zwolnieniem lekarskim (zarówno opłacone przez zakład pracy, jak i opłacone z innych środków, m.in. z ZUS), urlopy wypoczynkowe, okolicznościowe, urlopy macierzyńskie i profilaktyczne, urlopy zdrowotne nauczycieli oraz urlopy bezpłatne, a także zwolnienia z powodów osobistych i rodzinnych, zwolnienia w celach szkoleniowych, zwolnienia do prac społecznych, przestoje płatne, strajki i nieobecności usprawiedliwione.

Nie wykazuje się urlopów rehabilitacyjnych i urlopów wychowawczych.

Okres ferii zimowych i letnich należy traktować jako urlop wypoczynkowy (zgodnie z Kartą Nauczyciela). Przerwy świąteczne i inne dni wolne dla nauczycieli zaliczamy do czasu nieprzepracowanego.

Dla celów sprawozdawczych należy przyjąć, że miesięczny wymiar czasu pracy (czas nominalny) nauczyciela akademickiego wynosi 156 godzin, co daje tygodniowo ok. 36 godzin.

Przykład wyliczenia czasu pracy faktycznie przepracowanego dla 1 pracownika:

Obliczenie rocznej normy czasu pracy

Dzienna norma czasu pracy = 8 godzin

Tygodniowa norma czasu pracy = 8 h x 5 dni = 40 h

Roczna norma czasu pracy = (40 h x 52 tygodnie) **plus** (8 h x liczba dni ponad 52 tygodnie w danym roku) **minus** (8 h x liczba dni świąt przypadających w inne dni niż niedziela).

Obliczenie czasu pracy faktycznie przepracowanego ogółem

Roczna norma czasu pracy **minus** liczba godzin nieprzepracowanych z powodu chorób, urlopów wypoczynkowych, innych nieobecności (równa się czas przepracowany w godzinach normalnych) **plus** liczba godzin nadliczbowych.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

W wierszu 01 należy podać wszystkich pracujących w jednostce, bez względu na to, czy osoby te pracują w innych jednostkach sprawozdawczych (nie należy zaliczać osób pracujących na umowę-zlecenie i osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego).

W wierszu 02 wykazuje się pracujących w dniu 31 XII, dla których jednostka sprawozdawcza jest **głównym** miejscem pracy, tj.:

- 1) **osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy**, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) **pracodawców i pracujących na własny rachunek**:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin jednostek prowadzących działalność gospodarczą;
  - b) osoby pracujące na własny rachunek;
- 3) **agentów** pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące **pracę nakładczą**;
- 5) **członków spółdzielni produkcji rolniczej**, tj. członków RSP oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kolek rolniczych.

W wierszu 02 nie powinni być ujmowani księża pracujący w szkole czy innej placówce oświatowej, ponieważ liczeni są z innego źródła. Powinni być natomiast ujęci w wierszu 01.

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych).

Do pracujących zalicza się również nauczycieli przebywających na urlopach zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Nie należy natomiast zaliczać do pracujących osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę, oraz innych, między innymi osób:

- korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych,
- osób pracujących na umowę-zlecenie lub umowę o dzieło,
- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.
- pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Pełnozatrudnieni (wiersz 03) to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Niepełnozatrudnieni (wiersz 05) są to pracownicy, którzy, zgodnie z umową o pracę, pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W wierszach 04 i 06 należy wykazać pracowników, z którymi zawarto umowy okresowe, w tym:

- w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym albo zadań realizowanych,
- na okres próbny.

Właściciele i współwłaściciele (wiersz 07) to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tj. prowadzące działalność gospodarczą. W wierszu tym należy uwzględnić również członków rodziny pomagających w prowadzeniu rodzinnej działalności.

W wierszu 08 należy wykazać osoby, z którymi zawarto umowy o **pracę nakładczą**, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły z powodu: zwolnienia lekarskiego, urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych lub innych uzasadnionych przyczyn.

Agenci (wiersz 09) to osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną, umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagający członkowie ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów.

Do agentów **nie zalicza** się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą.

W wierszu 10 wykazują swoich członków rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz powstałe na ich bazie spółdzielnie o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także spółdzielnie kółek rolniczych.

W wierszu 11 jednostka wykazuje pracowników zgodnie z ewidencją, tj. niezależnie od nieobecności w pracy w danym dniu (z powodu np. urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej). Należy tu podać liczbę osób, dla których **praca nocna** wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

W wierszu 12 należy wykazać osoby, w stosunku do których orzeczono **niepełnosprawność** na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407, z późn. zm.).

W wierszu 13 należy wykazać **cudzoziemców** wykonujących pracę w Polsce, tj. zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie

z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

W wierszu 14 należy wykazać osoby, które będąc pracownikami, jednocześnie pobierają świadczenia emerytalne lub rentowe.

W wierszu 15 należy wykazać pracowników zatrudnionych **w formie telepracy**, tzn. wykonujących pracę poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej i przekazujących pracodawcy wyniki pracy również za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

W danych dotyczących ruchu zatrudnionych nie należy ujmować tzw. ruchu wewnętrznego pracowników. Przyjęcia (zwolnienia) do pracy dotyczą wszystkich pracowników pełnozatrudnionych, z którymi w okresie sprawozdawczym zostały zawarte (rozwiązane) umowy o pracę.

Pracownicy powracający do pracy z urlopów wychowawczych bądź bezpłatnych trwających powyżej 3 miesięcy są traktowani w rozliczeniu bilansowym ruchu zatrudnionych jako przyjęci do pracy. W podobny sposób traktowane są pozostałe osoby powracające do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące, np. po okresie zatrudnienia za granicą, w wyniku zawieszenia renty lub emerytury, po powrocie z rehabilitacji, po odbyciu kary pozbawienia wolności.

W wierszu 03 powinny być uwzględnione wszystkie osoby, dla których praca w jednostce sprawozdawczej jest **pierwszą pracą zawodową**.

Za absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy (wiersze od 04 do 07) należy uznać osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, a także te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce.

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Dane w wierszu „Ogółem” powinny być zgodne z danymi w dziale 4 wiersz 02 oraz z sumą wierszy od wiersza 02 do... wierszy, wypełnionych poniżej wiersza „Ogółem”.

W dziale 6 należy wykazać osoby według faktycznego miejsca pracy, pracujące w poszczególnych miastach (dzielnicach, delegaturach) oraz gminach niezależnie od tego, w jakim województwie zlokalizowany jest pracodawca (jednostka zatrudniająca). Dane należy porównać z danymi wykazanymi w roku ubiegłym.

W przypadku prowadzenia różnorodnej działalności należy również podzielić ją według poszczególnych jej rodzajów, np. na związaną z wytwarzaniem wyrobów, świadczeniem usług budowlanych, transportowych, handlowych i innych.